

# VEUS QUE NO VEUS



Nou espectacle de la Cia. Pepa Plana



A partir dels anomenats números clàssics, ja va sent hora que algú hi posi la versió en femení. Com canvien i quin significat agafen quan es juguen des de dues pallasses en compte de dos pallassos?

No és un tema menor. Si des de la nostra companyia sempre hem reivindicat la figura de la pallassa en un món majoritàriament masculí, principalment en el marc dels pallassos teatrals, ara volem entrar en els números clàssics més circenses, encara que amb la intenció d'embolicar-los dins una història.

I en aquest projecte, el primer ha estat triar qui seran els seus components.

Per una banda i com a pallassa augusta, tenim a Pepa Plana

Per l'altra i en el rol de pallassa blanca o clown a la Noël Olivé

I per dirigir aquest duo meravellós en Joan Arqué, qui si no?

Sense ser tant espavilats, no sembla ara un mal moment per arrencar una producció com aquesta. En un moment on el paper de la dona a les arts escèniques esta sota la atenta mirada de l'opinió pública i on les institucions públiques ja va sent hora que s'ho prenguin seriosament. Sembla que sempre haurem de recordar que els patis de butaques majoritàriament estan ocupats per dones, per tant ja va sent hora que es tingui present.



**Veus que no veus** és un espectacle de **Pallasses**. Vull dir Que són Pallasses utilitzant el llenguatge de Pallasses pera explicar-nos una història. una història que en si mateixa comporta dins seu unes quantes petites històries més, és a dir...les "situacions"... situacions que esdevenen potser els moments més importants d'aquets trajecte còmic i poètic. En el món d'aquestes pallasses, transitar per aquestes "situacions" esdevé una aventura, una peripècia vital que més que marcar l'esdevenir de la nostre Història marcarà l'esdevenir de les seves Vides. Res és tan senzill i aparent com sembla...ni res és tan impossible que la seva magnificència no pugui superar.

Heus aquí doncs, dues Heroïnes del segle XXI intentant sobreviure a les situacions clàssiques o no que la seva condició de Pallasses els depara.

**Clàssiques?** N'hi diem clàssiques a aquella dramaturgia dels números que en petites o grans variacions hem anat veient al llarg de la història i que gairebé sempre han estat realitzades, tan en el món del Circ com del Teatre, per **Pallassos** de tota mena. Pallassos que sovint també porten uniforme (clàssic) depenent del seu Rol.

**Però...** ¿què passa quan aquests mateixos números o situacions, passen a mans de Pallasses? Segueixen sent tan clàssics? Crec honestament que no. Crec que d'alguna manera deixem de parlar de clàssics, tot i que existeixin els rols propis de la Cara Blanca i de l'Augusta. Tot i així en la majoria de números o situacions aquests es re-signifiquen i s'exerceixen d'una altre manera. D'un altre lloc. La forma en què s'entomen i es serveixen pren un altre valor simplement un o uns de diferents.

També d'això parla 'Veus que no veus'. De Dues Pallasses, de dues Dones que s'enfronten al seu dia a dia. Un Trànsit marcat per la precarietat i la necessitat d'esdevenir en un món que sovint els hi és hostil i incomprès però en el que i conviuen amb completa normalitat i esperança. Un món que també és seu, incomprès i desesperant, on la llum que se'n desprèn, molt sovint parteix d'elles. Parlant i jugant potser perquè és la manera que tenen les Pallasses de parlar i fer-

se entendre. Jugant i mossegant, així volem fer riure...encara que no només volem fer riure.

---

A més de la important incorporació d'en Joan Arqué a la direcció i de la Noël Olivé per compartir escenari i d'en Xavier Erra a l'escenografia, comptarem amb el nostre equip artístic de treball habitual.

## **FITXA ARTÍSTICA**

---

**Pallassa Augusta: Pepa Plana**

**Pallassa Blanca: Noël Olivé**

**Direcció: Joan Arqué**

**Escenografia: Xavier Erra**

**Assistent direcció: Inés García**

**Vestuari: Rosa Solé / Imma Ebjol**

**Coreografia: Roger Julià**

**Il·luminació: Yuri Plana**

**Música: Lluís Cartes**

**Música i veu a Tirallonga de monosíl·labs:**

**Rosa Pou**

**Fotografia: Aureli Sendra / Tony Lara**

**Producció: Cia Pepa Plana**

## EQUIP ARTÍSTIC

---

### Pepa Piana, pallassa augusta

Actriu i pallassa catalana, nascuda a Valls, Tarragona, el 2 de maig de 1965, és un referent nacional en el gènere per la qualitat dels seus espectacles i per la seva contribució en la visualització de les pallasses, destacant com una de les figures europees.



Pepa Piana prové del món de la interpretació, llicenciada al Institut del Teatre de Barcelona l'any 1989, que després dels seus primers passos va fundar la companyia Preterit Perfecte amb la que varen crear i girar tres espectacles. I no va ser fins al 1998 que va donar el pas definitiu a crear la seva pròpia companyia amb una clara intenció de fer teatre de pallassos pensats per a un públic adult i es així com ha estrenat i girat vuit espectacles.

“De Pe a Pa” (1998), “Giulietta” (2000), “Hatzàrdia” (2004), “L’atzar” (2004), “Penèlope” (2010). Amb “Èxode”(2011), per primer cop comparteix escena amb dos altres reconeguts pallassos, Joan Montanyès ‘Monti’ i Joan Valentí ‘Nan’, per tal d’explicar la duresa de les grans migracions per motius polítics i econòmics.

Durant el 2012 i 2013, inicià una nova etapa de la mà del Cirque du Soleil, amb la creació i gira del espectacle “Amaluna” de la prestigiosa companyia Quebequesa.

I amb “Despistats” (2014) conjuntament amb en Toti Toronell, començà amb els espectacles de teatre de carrer per obrir una altra finestra per guaitar el món.



I va ser al Festival Grec de Barcelona del 2016, que es va estrenar el nou unipersonal “Paradís Pintat”.

Al 2017 estrena “Suite”, un altra aposta pel teatre de carrer que ha girat pels principals festivals d’estiu de casa nostra.



Juntament amb el reconeixement del públic ha estat guardonada amb nombrosos premis, on destacariem el **Premi Nacional de Cultura 2014** atorgat per la Generalitat de Catalunya.

Tot això ha fet que Pepa Plana sigui la pallsa catalana més reconeguda i que el seu camí hagi servit per obrir un nou mercat en el panorama teatral de l’estat, i que cada nou projecte s’espera amb expectació.

Pepa Plana ha estat també la directora artística del Festival Internacional de Pallasses d’Andorra, absolut referent del gènere, de caràcter bianual, des de la primera edició, el 2001 fins a la última el 2009. Al maig del

2018, tornà aquest festival en un format molt més reduït, de caràcter anual, i amb la voluntat de recuperar poc a poc la volada que va tenir, dirigit també per Pepa Plana.

## Noël Olivé, pallassa blanca

Actriu llicenciada a l'Institut del Teatre de Barcelona l'any 1989, amb llarga trajectòria tant en teatre, com en TV o cine, va perfeccionar la seva formació amb diferents cursos on destacaríem noms com: James de Paul, Carol Rosenfeld, Helen Ghallager,



Philippe Gaulier, Franco di Francescantonio, Boris Rotenstein, Angel Facio i Pepe Sanchís Sinisterra. També complementa els seus estudis al Conservatori del Liceu amb solfeig i 3er de piano.

En teatre a treballat amb directors de prestigi com Joan Ollé, Lluís Homar, Calixte Bieito, Oriol Broggi, Magda Puyo, Pep Cruz entre d'altres. També destacaríem la creació de la companyia Per-versions junt amb Pep Cruz i Jordi Coromina amb la que creen tres espectacles que giren arreu; (Per)Versions, Còmica Vida i Top Model.

Pel que fa al cine participa en 10 pel·lícules al servei de directors com Cesc Gai, Isabel Coixet, Francesc Bellmunt i Rosa Vergés. A la televisió intervé en 25 sèries diferents, tant a TV3 com a televisions estatals, algunes de molt conegudes com La Riera, Kubala Moreno i Manchon, Infidels, Ventdelplà, el Cor de la Ciutat, Porca Misèria, La Sagrada Família, Jet Lag o Laberint d'Ombres.

És durant els estudis al Institut del Teatre de Barcelona, que coincideixen les dues, Pepa Plana i Noël Olivé, i des de llavors sempre hi va haver la intenció de treballar plegades algun dia. Des que la Pepa és pallassa, que sempre ha dit que la Noël algun dia seria la seva 'blanca', i en això estem!

## Joan Arqué, director

Llicenciat en Direcció i Dramatúrgia per l'Institut del Teatre, també es forma com a pallaso amb Joan Armengol.

Com a director de teatre compta amb 17 espectacles estrenats i uns altres tres com a adjunt de direcció. Els últims son:

**Històries d'Istanbul a contrapeu.**

GREC i Teatre Lliure

(2017/2018, la

**Casa Perduda**, Companyia Teatre de l'Aurora i Fira Titelles de Lleida (2017), **D'Invisibles** 21è Circ d'Hivern(2016/2017), **El Comte L'Arnau**:(Fira Mediterrània 2015), **Pals**:(Grec 2015) **La Julieta**:(Perla 29. 2015), **Vals- Blesse** Cia. Daraomai (França 2014), **Vaques Sagrades**: Taaroa Teatre (Almeria Teatre 2013/2014), **El Baró dels Arbres** (Taaroa Teatre 2013 Teatre Lliure 2015).

En el camp de la interpretació forma part de la companyia Rhum i Cia i els seus espectacles d'èxit Rhum (Festival GREC i Teatre Lliure) i Rhümia (Festival GREC i Teatre Lliure).

Amb la Cia. Obskene a **Ciutat de Vidre**, **Natale in casa Cupiello** Dirigida per Oriol Broggi, (Perla 29) a la Biblioteca Nacional de Catalunya, **La Bona persona de Sezuan**: Dirigida per Oriol Broggi (Perla 29) i **Don Juan Tenorio** al Teatre Goya de Barcelona entre d'altres.

Participa també en la creació i interpretació a la cia De Mortimers & Pau Riba a **Jisas de Natzarit** i cal remarcar la participació al espectacle **Classix-Klowns** de Monti&cia on va treballar al costat de Joan Montanyès "Monti".





## Xavier Erra, Escenògraf

Es llicencia a la Facultat de Belles Arts de Barcelona (1992) i estudia el primer curs d'escenografia a l'Institut del Teatre de Barcelona amb professors com Iago Pericot i Jon Berrondo.

Amb Xavier Saló creen un taller d'escenografia en el qual dissenyen i



construeixen múltiples projectes per a teatre, des de 1998 fins al 2007.

De manera intermitent (1998-2005) forma part de l'equip d'utilleria del Teatre Nacional de Catalunya, dirigit per Marsa Amenós, en produccions de gran format.

Al mateix temps, en diversos espectacles, fa d'ajudant d'escenografia de la brillant escenògrafa i figurinista Montse Amenós.

A partir de 2007 dissenya en solitari escenografies per a teatre, circ, titelles i dansa. Alhora participa en la direcció artística d'espectacles de música i circ. També col·labora, des de 1994, en projectes educatius entorn a exposicions d'art i el teatre.

Al mateix temps, en diversos espectacles, fa d'ajudant d'escenografia de la brillant escenògrafa i figurinista Montse Amenós.

A partir de 2007 dissenya en solitari escenografies per a teatre, circ, titelles i dansa. Alhora participa en la direcció artística d'espectacles de música i circ. També col·labora, des de 1994, en projectes educatius entorn a exposicions d'art i el teatre.



Vam fer residència a la Central del Circ al mes d'agost, i residència tècnica al Estruch de Sabadell la segona quinzena de setembre per continuar al Teatre de l'Aurora on es van fer les primeres funcions del 12 al 14 d'octubre, per seguir després al Festival Internacional de Pallassos de Cornellà el dia 17 del mateix mes. A partir d'aquí va començar a girar.





Per Marcel Barrera

19/10/2018

**Valoració 9,0**

### Pepa Plana passa a l'atac

A la pallassa Pepa Plana no la descobrirem ara, després de quasi 30 anys de trajectòria i prop d'una desena d'espectacles. Dit això, potser sí que alguns farien bé de redescobrir-la. Ara pot ser un bon moment. En el seu nou espectacle, titulat *Veus que no veus* i estrenat al 18è Festival de Pallassos de Cornellà, la pallassa Pepa Plana està magnífica i extraordinària, adjectius que m'he pensat una llarga estona abans de teclejar-los per publicar-los. No perquè siguin ampul·losos, sinó perquè dubtava entre dos altres adjectius: hipermagnífica i hiperextraordinària.

L'energia, la riquesa dels seus gestos, els infinits recursos que demostra, el ritme sobre l'escenari, el moviment que acompanya cada paraula, el contrast d'estats d'ànim i, en definitiva, la comunicació de Pepa Plana sobre l'escenari són potentíssims i fan d'aquest espectacle un dels millors de la seva carrera, almenys per a mi, ja que uneix les seves dots teatrals amb un terreny al qual no acabava d'entrar mai: el pallasso de pista. Perdoneu... la pallassa de pista.

Pepa Plana no para de parlar, de dir-nos coses, però sense alligonar-nos i barrejant en un mateix espectacle Lluïsa Cunillé, Bertolt Brecht, Tortell Poltrona, Los Payasos de la Tele o Lisístrata. Ella sent tot el que explica i se la veu enfadada, gairebé furiosa. Potser per això recupera aquella dansa ritual maorí per espantar l'enemic que practica la selecció de rugbi de Nova Zelanda i que ja va fer a l'espectacle *Penèlope*.

L'artista parla de la desigualtat que pateixen les dones des d'una òptica feminista, però no es queda en la superficialitat sinó que hi aprofundeix i acusa amb noms i cognoms persones que han fet declaracions masculistes. A tots ells els escanya. També explica acudits sexistes perquè es mirin al mirall aquells qui els fan córrer i repassa la llarguíssima col·lecció d'insults que reben les dones, des d'escalfabraguetes a barjaula.

No és un espectacle poètic, com ja veuen, però tampoc arriba a l'astracanada fàcil. Plana —i amb això el director Joan Arqué deu tenir el seu mèrit— ha sabut trobar el difícil equilibri que fa que no hi hagi acceleracions, però tampoc pauses. I sí, Pepa Plana passa a l'atac i s'atreveix a fer burla de tot, fins i tot del lloc on actua, la vetusta Sala Romagosa, que descriu com "un teatre internacional". Res no s'escapa de la seva crítica, ni tan sols el mític Charlie Rivel que, en una època molt anterior al #Metoo, es veu que va dir que "les dones no saben fer riure". Una crítica, penso, una mica injusta; doncs Rivel no es pot defensar.

La pallassa llueix un munt de registres —rebel, innocent, beneïta— i aporta com a gran novetat una rèplica, l'actriu Noël Olivé, tot un descobriment que fa el paper de carablanca i de persona d'ordre davant les estridències de la dona augusta. La versió en clau femenina de dues de les entrades més clàssiques del circ és una de les grans novetats de l'espectacle i un homenatge a les àvies que no van poder ser pallasses. Plana i Olivé ofereixen una meravellosa interpretació del *Dona'm la Mel* i el *Carrega i Descarrega*. En aquesta última s'hi segueix un esquema clàssic: Pepa arriba a un teatre traginant els trastos d'un circ que ha tancat i demana feina, però no troba cap responsable i acaba contractada com a dona de fer feines.

L'escenografia és original de Xavier Erra i el vestuari de Rosa Solé. "Si ens heu vist és perquè hi som", diuen Plana i Olivé al final de l'espectacle. I esperem que hi continuïn sent i que les puguem seguir veient en moltes sales de Catalunya, perquè aquest espectacle, pel que es veu, és una peça imprescindible que esperem trobi el seu lloc. S'ho mereix.



Per Jordi Bordes  
**Valoració 9,0**

20/10/2018

### La Pepa Plana més directa

S'han acabat les metàfores. Pepa Plana ja no necessita convertir-se en una patidora *Penèlope* per evidenciar el paper passiu de la dona a la Grècia d'Ulisses. Des que, en l'anterior espectacle es va desenganxar del quadre d'àngels assexuats ([Paradís pintat](#), divertit, amb una punxa ben afilada i commovedor) per cantar-les ben fresques, la Pepa Plana es presenta sense filtres. Ara, acompanyada per Noel Olivé que assumeix el rol de Carablanca: alta, estirada, dominadora i patèticament derrotada per l'espontaneïtat i l'empatia d'una Augusta com Pepa Plana que les canta com un bufó al seu rei. I que aconsegueix divertir el poble perquè es treu les medalles per posar-se un vestit (sempre conjuntat) que l'apropa al carrer.

En aquest *Les veus que no veus* hi ha una reclamació clara a la invisibilitat femenina a l'escenari. Si la llegenda diu que les ànimes de les actrius (com la Xirgu al Romea) s'han quedat en aquelles fustes, la realitat demostra que només fa poques dècades hi ha pallasses. O se'n recorda que n'hi hagi. I Plana-Olivé rematen a recordar que també hi hauria pallasses a l'escena com elles fa un segle, però que ningú s'ha preocupat a recuperar o reivindicar. Com Carla Rovira fa amb [Màtria](#), quan s'adona que només parla del tiet avi que va patir a la trinxera. Però no havia parat a pensar amb el patiment de la tieta àvia, des de la rereguarda. O com Agnès Mateus recull l'antologia d'epitets despectius que l'home etziba a la dona sense desvergonyiment, ([Rebota, rebota y en tu cara explota](#)) elles també recullen rèpliques, deixant clar qui n'és l'autor, Charlie Rivel inclòs!

Aquestes dues pallasses fan un espectacle tendre com un matalàs, però amb un sa punt de cinisme. Reivindiquen les dones a l'escena. I a les direccions dels teatres. I ho fan amb les entrades clàssiques, evitant trepitjar (divertidament) les versions de'n Tortell Poltrona i emparant-se amb la màxima del Monti (que tant recorden els de la companyia Rhum). Nosaltres volem "*trabajar de trabajar*". Un espectacle que encara es farà més consistent amb els propers passis però que ja apunta molt encertat. Creure que Pepa Plana pot reprimir-se en el paper d'àngel ingenu és com pensar que la pallasca deixarà de lluitar des de la seva trinxera del nas vermell. Mai de la vida. I que sigui per molts anys!!





26/07/2019

Per Teresa Bruna

## Valoració 9,0

### Una Augusta i una Cara Blanca convincents, homenatgen les àvies que 'mai haurien pogut ser pallasses'

Ara, quan la dona està agafant les rendes, es reivindica i se'n parla arreu -també per coses dolentes, que no sembla que portin camí d'acabar-se!- la Pepa Plana, pionera de les pallasses al nostre país, que forma part de l'equip d'inventors del Festival de Pallasses i capdavantera en tot el que fa referència al gènere, ja no podia tardar en inventar la clàssica entrada de la Cara Blanca i l'August interpretada per pallasses. I ho ha fet amb nota! A més, és un homenatge **"a les nostres àvies, que vàren viure un temps en què no podien ni imaginar de ser pallasses!"**

*Veus que no veus* es va estrenar a la tardor, al 18è Festival de Pallassos de Cornellà i ara ha anat a l'Escenari Brossa, dins la programació del Grec. Només per quatre dies, però tornarà. El títol potser s'entén més si us diem que acaba amb la frase **"Si ens heu vist és perquè hi som."** És, doncs, un clam a aquells que no s'adonen de res perquè consideren la dona un ésser invisible.

La Pepa, que presenta sempre espectacles de creació pròpia amb el tel del compromís com a bandera, i que aconseguiria que omplís la pàgina amb els millors qualificatius, és l'Augusta, amb el seu nas vermell. Un plaer. I la Cara Blanca és una excepcional Noël Olivé. Excepcional perquè és el primer cop que fa de pallassa i de debò que sembla que ho hagi fet tota la vida: àgil, convincent, divertida... Res a veure, és clar, amb la murríota directora de l'empresa de calces i sostens del *Com si fos ahir*, que cal dir que també convenç! Aquí és la gerent d'un teatre al que la Pepa va a demanar feina, ja que el circ on treballava ha tancat. La Pepa és innocent però no del tot... I la Noël és contundent. La resta ja l'anireu seguint. És súper divertit i amb una notable connexió amb el públic. I, malgrat no es para de riure o de reflexionar, és una proposta preciosa visualment i plena de poesia.

La reivindicació de la dona a escena, com a pallassa o com sigui, és clara tota l'estona. Però hi ha un moment en què que 's'empoderen' i toquen el crostó a tothom: van recitant frases anti-dona, amb el nom del seu autor. No us els dic, perquè... us sorprendran!

Però també hi ha un home i queda molt bé! És en Joan Arqué, el director de l'espectacle, que diu al programa de ma: **"L'obra parla de dues pallasses, de dues dones que s'enfronten amb el seu dia a dia. És un trànsit marcat per la precarietat i la necessitat de sobreviure en un món que sovint els és hostil i on són incompreses..."** Doncs això. I si hi aneu amb algú que no se n'ha adonat, li podreu dir *Veus que no veus?*



## FESTIVAL PEDRA VIVA 2019



Un moment de l'actuació al festival Pedra Viva a les pedreres de Lithica. Foto: JOSEP BAGUR GOMILA

la crònica

María Camps



## Pepa Plana, Pepa Plana, Pepa Plana...

**D**ejarrego! Pepa Plana 'descarregava' aquesta setmana a *Litaca* (nom que va adoptar l'indret en idioma pallasès) la seva darrera obra «Veus que no veus». Una proposta de «entrades clàssiques» de pallasès, una Augusta (Pepa Plana), l'altra Carablanca (Noël Olivé), que té la particularitat, precisament, d'estar escrita en femení i que no està exempta de reivindicació, fins i tot denúncia, d'allò que durant massa temps ha sigut 'anormal': que dues dones es posin un nas vermell i ens facin riure i entendre a parts iguals. He vist diferents espectacles de Pepa Plana i us he de confessar que és una pallasa que em té el cor robat! Però no per això deixaria de ser objectiva si us dic que, una vegada més, ens va captivar, a mi i

a tot el públic que es va congregat per a l'ocasió. Aquest «Veus que no veus» no té, a diferència de «Penèlope o Giuletta», un fil narratiu que el sostenia, però aquesta circumstància no li resta ni un bri d'atractiu a la proposta perquè la personalitat del personatge creat per Pepa Plana és tan potent que ella mateixa es converteix en leitmotiv dels seus propis espectacles. Tendra, occurrent, ràpida de reflexos, mordaça si cal, amb un sentit del tempo i de la pausa magistrals, intensament expressiva, aclaparadorament divertida. Encantadora! Citant la pròpia Pepa Plana, «el nas del pallaso és la màscara més petita del món, la que menys amaga i la que més revela». I així, amb aquest principi per

bandera, la pallasa va mostrant i capgirant el rol de la dona al món i al teatre, a través de la ironia i la rialla, fins convertir la seva veu en un clam visible i audible que trenca barreres i disloca consciències. Noël Olivé li fa un contrapunt molt sòlid, amb un personatge magníficament construït que es fa progressivament còmplice de l'objectiu perseguit. Una molt bona actriu que adopta el rol de la pallasa 'seriosa' i que fa brillar encara més la mirada més innocent i despreocupada de la pallasa Augusta. Un esplèndid tándem escènic. El vestuari és realment precós, ple de textures i detalls que el fan personalíssim i, sens dubte, contribueix a construir uns personatges singularíssims.

Potser l'escenografia (excepte tres elements imprescindibles) compleix més aviat la missió d'omplir l'espai que no pas de servir escènicament a la causa. No molesta, però tampoc seria necessària, ja que la presència de les dues pallasès és tan atractiva que 'imanten' l'espectador des del minut zero, quan Pepa Plana es passeja entre el públic carregada amb el seu farcell, tot interessant-se per si tota aquella gent també «ha vingut per la feina». La feina de fer-se veure i de ser vistes i sentides. *Objectif accompli!* Fantàstica vetllada de pallasès la que vam gaudir dimecres passat. Fins i tot votaria per instaurar-ne una cada cert temps per netejar l'ànima i la consciència. *Ciao, cacaio!*

## Cara Be: *Veus que no veus* o payasas, actrices y putas

«¡A por ellos, a por ellos!», clama la payasa sin perder su amplia sonrisa y el brillo en los ojos. Con *Veus que no veus* (*Voces que no ves*), la célebre Pepa Plana articula una denuncia del patriarcado con maestría y, además, en clave de humor. ¿Quién da más?



«¡Payasa!», grita una. «¡Actriz!», replica la otra. «¡Putas!», retoma la primera para, a continuación, acometer una incesante retahíla de sinónimos que descorazonaría a la más pintada. En esta sociedad que nos ocupa tanto como nos preocupa, ninguna mujer está libre de vejaciones, pero Pepa Plana logra sublimar en la escena sus inquietudes al respecto gracias a su portentoso talento, arte y experiencia.

Le acompaña en esta ocasión Noël Olivé, encarnada en una payasa blanca la cual, en un primer momento, se enfrentará a la payasa augusta con lo más granado del catálogo de usos y costumbres del macho nacional, para concluir erigiéndose en trasunto de la heroína Lisístrata.

Estas «cincuentonas que hacen de payasas», tal como las describió un programador teatral en un alarde extremo de estulticia, no tienen pelos en la lengua y la adversidad no consigue más que alimentar la llama de su creatividad. Así pues, las dos intérpretes, bajo la dirección de Joan Arqué, hacen acopio de esta expresión y muchas otras de la misma cuerda y ametrallan a los espectadores con la sangre de las palabras que les duelen a diario, a ellas y al resto de mujeres de este país. A pesar de ello, no buscan el enfrentamiento sino la conciliación: que se les reconozca por lo que son, por ser, sin más, y que se les quiera por ello, nada de merecerse menos.

*Veus que no veus* es un espectáculo apto y, diría más, necesario para adolescentes y adultos, que debería recorrer sin cesar teatros y festivales del país y más allá. Pepa Plana domina el lenguaje universal del humor y de ahí nace una fuerza que vulnerabiliza, atraviesa y alcanza la razón del espectador. Es este uno de esos espectáculos, cada vez menos frecuentes en la escena actual, que te llevas a casa y quieres compartir con el entorno porque, además, termina por todo lo alto y logra imprimir en la platea una sonrisa de ilusión y también algo de esa chispa mágica que emana de los ojos de ese memorable tándem de payasa y actriz que devora la escena. No se las pierdan, por favor.

Visto en el Escenari Joan Brossa (Barcelona) el jueves 18 de julio de 2019

<http://www.carlosbe.net/2019/07/cara-be-veus-que-no-veus-o-payasas.html>





Valoració 9,0

## Dues fora de sèrie en escena per Josep Maria Viaplana

Vist el dissabte, 23 de novembre de 2019 al Teatre de Bescanó (Temporada Alta)

El primer i més important que cal dir de 'Veus que no veus' és que és un espectacle d'una gran precisió. Tot ell és farcit d'una deliciosa tria de gags executats per dues grans actrius-pallasses, que, tant en solitari quan es presenta cadascuna al seu estil (la Pepa, entre el públic, interactuant desvergonyidament, la Noël apareixen en una caixa que li ve petita, fent una sessió memorable de 'risoteràpia' o teràpia del riure), com en les seves mútues interaccions, tot està mesurat i mil·limetrat.

I és que la comèdia, l'art del/la clown, o com li vulguem dir, necessita d'un ritme determinat, ni massa ràpid ni massa lent, on es perdessin les idees o no se'n possessin d'altres, per no deixar esmoreir l'anterior. En això són mestres, que juguen, que improvisen (no crec que a cada bolo digui la Pepa Plana que 'si no tens cognom estranger no entres al Temporada Alta') i que entomen les reaccions d'un públic que hi entra perquè elles l'han convidat.

Quina és la part que li pertoca, doncs, a un director com en Joan Arqué, enmig de dues *patums* com elles? Endreçar, proposar, corregir i tenir cura que el ritme sigui el que atrapi l'espectador, cosa que s'aconsegueix abastament.

L'espectacle transcorre entre la successió de gags, que potser en alguns casos recordin als clàssics del gènere, però que en mans d'aquest trio es recreen tant que escapen de la sensació d'estar fent cap homenatge, al contrari, l'adapten a les seves aptituds i el regeneren fer a fer de cada número un de nou i diferent.

L'escenografia i els elements estan molt cuidats, tot i l'aparent senzillesa de la proposta, i ambdues són capaces de jugar amb la diferència d'alçada de com un element a favor de la diversió. I no vull oblidar-me del petit homenatge de la Pepa a la Mary Santpere, una de les actrius còmiques catalanes més rellevants del segle XX, i amb tota la raó.

Hi ha, passades les primeres 3/4 parts (per posar una xifra) de l'espectacle, un canvi de rumb i d'intencions, passant de la pura diversió, a la reivindicació del paper que (hauria de tenir) la dona en les arts escèniques, el que ja té, i cada cop més, però el que se li resisteix més, com és en el món del/la pallasso/a. Per a mi el punt culminant d'aquesta posada de relleu de que alguna cosa encara ens falta millorar, és un on es reproduïen frases que persones ben conegudes de la cultura (i alguna de la política) han dit sobre el tema. I és que ja ho deia el gran autor anglès, no hi ha com posar un mirall i mostrar les coses tal com són i s'han dit, perquè quedin en la més absoluta de les evidències. Sobretot quan portem més de 45 minuts assistint a un espectacle que val el seu pes en or, que demostra que ser dones no els impedeix gens ni mica ser unes grans pallasses. D'aquí endavant, i en posar-se serioses, l'espectacle ens ofereix una visió força crítica i d'obligada reflexió, sobre el paper de la dona no només dalt l'escenari. Per a qui no ho hagi agafat abans.

Potser modestament faria un parell de reflexions finals, a banda de si és necessari cloure tan seriosament un espectacle que ha fet servir la diversió de forma magistral per a fer-nos arribar el missatge: si no és una llàstima que per uns escassos moments l'espectacle no sigui programable per a un públic no adult, i si és necessari dir que el poble on es situa el teatre on està treballant és un 'poble de m....'. A banda dels peròs, us recomano de forma entusiasta aquest grandíssim espectacle on veiem dues intèrprets irrepetibles.



# la butaca



JOSÉ ANTONIO AGUADO

## Pepa Plana i Noèl Olivé, visibilitat femenina

**H**abía una vez un circo que alegraba siempre el corazón” ens deien els pallassos de la tele que eren homes. Els números no canvien, amb el pas del temps, el que es renova és la forma d'afrontar l'art d'aquest navegant de les emocions que és el Clown.

Pepa Plana (Premi Nacional de Cultura 2014) va ser una pionera en això de posar-se el nas de pallassa i fer de clown per a adults demanant visibilitat per a les dones pallasses. Trenta anys de carrera artística són les seves credencials. La vam veure al Festiva Grec d'aquest estiu amb Veus que no Veus a l'espai Joan Brossa. Està previst que en el seu rodar pels teatres de Catalunya arribi a Terrassa al Teatre Alegria a finals de novembre. Pepa Plana porta molt de temps picant pedra en això del teatre de pallassos per a adults,

ara incorpora una actriu, companya de promoció a l'Institut del Teatre, Noèl Olivé. Dues dones amb dos camins artístics diferents que s'han unit per dur a terme aquesta funció reivindicativa i amb molta veritat, cosa que el públic reconeix des del primer moment en què entra a la sala.

Voluntat de ser vistes, estimades, reconegudes i unes caixes embalades porten a les dues dones a una reflexió delirant sobre el teatre i la voluntat de voler treballar com a actriu començant des dels orígens, la seva visió particular de Lisistrata. Pepa Plana encarna en aquest espectacle al personatge de la Pallas-sa augusta i troba en escena a Noèl Olivé fent de carablanca, els malentesos del llenguatge portaran el públic a les rialles hilarants en aquest cirque de la lluna. Es tracta de reinventar els números clàssics del teatre sota la direcció de Joan Arqué i

amb una focalització femenina, innocent i veritable. L'objectiu fer un espectacle de pallassos reivindicant el paper de les pallasses en el camp del teatre per a adults amb moltes dosis d'humor, ironia i intel·ligència. Els personatges que interpreten Pepa Plana i Noèl Olivé posen en el seu punt de mira les crítiques a una societat profundament masculinista. Encara que l'humor no té sexe les dues pallasses busquen els codis de la professió i s'adonen que les bufetades pròpies dels números clàssics de pallassos homes no funcionen amb les dones, elles tiren més que de cops d'ironia, la llibertat, humor negre i poesia.

En Veus que no veus mostra dues pallasses ens fan riure molt i vam descobrir els orígens de molts números clàssics, però revisats i posats al dia per una augusta i una carablanca Jugant i mostrant-nos les dificultats que tenen les dones en

el món de l'espectacle i fer visible la desigualtat i els prejudicis, entre cançons i molta energia. Hi ha moments deliciosos a l'espectacle com quan s'homenatja a Mary Santpere, la reina del Paral·lel. Entre cançons, entre bromes i bromes, entre jocs i jocs teatrals la funció transcorre, fins al moment en què passen des de l'insult, a la revisió dels acudits masculinistes i els noms propis que han dit bestieses sobre les dones, el moment més reivindicatiu de dues pallasses que reivindiquen les seves mares i les seves àvies que eren pallasses.

Pepa Plana i Noèl Olivé, una augusta i una carablanca, en Veus que no veus un espectacle del tot recomanable, no s'ho perdin.

★ L'autor és professor del INS Viladecavalls i cofundador i director de la Companyia 8

Cia Pepa Plana  
Oriol Blanchar  
Tel: 617454650  
oriol@pepaplana.com  
[www.pepaplana.cat](http://www.pepaplana.cat)

